

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

754. In quibus beneficiis locum habeat devolutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

riis, tempus sex mensium. *Garc. n. 26. ex Gamb. ubi ante*, adeoque minus proprie dicitur devolvi ab eo collationem ad Papam; vide dicta de potestate Legati conferendi devoluta.

Questio 751. Ad quem fiat devolutio, dum Capitulum & Episcopus circa simultanea collationis exercitium sunt discordes, & intra semestre non concordarunt?

Respondeo: quia tunc neutra provisio concludit, dum utraque dicitur facta à medietate, ad instar præsentatorum à parronis cum medietate vocum, locus est devolutioni ad Superiorem (intellige immediatum) *C. de Luc. de benef. d. 28. n. 16. & 18. Garc. p. 5. c. 4. n. 35.* quod intelligendum, dum uterque, nimirum Capitulum & Episcopus, valide & legitime suum jus exercet; nam ubi unus eorum negligit vel inutiliter agit, tunc totum jus devolvitur ad consortem, seu per jus non decrefcenti in eo consolidatur, *Card. de Luc. cit. n. 18.*

Questio 752. Ad quem fiat devolutio, dum Episcopus conferre non potest ob suspensionem ab officio, vel excommunicationem?

Respondeo: non fieri ad Capitulum, neque ad Metropolitanum, sed ad Papam, ad quem pertinet interim providere Ecclesiis, etiam si in conferendo non fuerit negligens inferior collator. Argumento *c. quia diversitatem, de concess. præb.* ubi dicitur, non ad Capitulum, nec ad Metropolitanum, sed ad illum tempore durantis suspensionis præbendarum donatio pertinebit, qui etiam non existente desidia & negligentia poterat præbendas donare seu conferre &c. nempe Papa. *Pirh. de concess. præb. n. 36.* Quod tamen limitandum ad beneficia, quorum collatio spectat ad solum Episcopum; secus si simul ad Capitulum & Episcopum; tum enim suspensio vel excommunicatio Episcopo, ad Capitulum spectat collatio, *c. unico. ne Sede vacante. in 6. & c. 1. de suppl. negl. præb. in 6. Pirh. l. c.* quod si tam Episcopus suspensus vel excommunicatus esset negligens in petenda absolutione, devolutio fiet ad immediatum Superiorem, cui sex illi menses incipiunt currere à tempore negligentia. *Gl. in c. 1. de suppl. negl. Pirh. loc. cit.* alioqui verò, si Papa durante excommunicatione vel suspensione Episcopi, non provideat, Metropolitanus debet expectare, donec Episcopus à censura absolvatur, & postquam absolutus, debet absolutus adhuc habere integrum semestre ad conferendum, ita ut antequam illud sit elapsum, non fiat devolutio ad Capitulum vel Metropolitanum, *Pirh. loc. cit.* Porro ad quem, censurato Capitulo, devolvatur collatio vide apud *Card. de Luc. de benef. d. 23. n. 24.*

Questio 753. An, si Vicarius Episcopi beneficium contulit indigno, ideoque pro ea vice privatur potestate conferendi, & non potest Vicarius rescissa priore collatione illud alteri conferre, juxta c. cum in cunctis. de Elect. fiat devolutio ad Metropolitanum?

Respondeo negativè, nisi fortè Episcopus mandavit tali conferre, aut collationem tali factam ratam habuit. De cætero enim cum Episcopus committens Vicario facultatem confe-

rendi, censetur mandasse, ut idonea persona conferatur, adeoque Vicarius conferens indigno, transfusus est limites mandati, id Episcopo nocere non debet, quò minus ad eum redeat potestas conferendi, seu is digno conferre possit; neque enim culpa officialis aut Vicarii Domino nocere debet, *Laym. in c. Romana. de off. Vic. in 6. n. 9.* citans *Rebuff. in pr. tit. de Vicariis. num. 41. & tit. de forma Vicariar. num. 140.* Et licet Vicarius consideratus quò iudex, & jurisdictionem ex eodem cum Episcopo tribunali exercens, censetur eadem cum illa persona, non secus ac ipse Episcopus Metropolitanò subjecta, qui perinde Vicarium ratione officii malè administrati, aut injustè lata sententia punire potest (secus si deliquerit ut persona privata) *Laym. ibid. n. 8.* citans *Pavin. de potest. cap. Sed. vac. p. 2. q. 10. num. 27.* *Sbroz. de off. Vic. q. 57. n. 6.* potest tamen Episcopus de delicto aut negligentia Vicarii in suo officio commissa cognoscere, eumque punire, si ipse sit extra culpam. *Laym. cit. num. 9.* citans *Sbroz. ubi ante, n. 11.* & *Speculatorem l. 2. p. 1. tit. de competentis jud. aditione. n. 3.* Siquidem Vicarius etiam ratione officii, quodammodo subjectus & subordinatus est Episcopo suo, Et licet ejus potestas & jurisdictione sit eadem cum jurisdictione Episcopi, alio tamen modo in Vicario residet, & aliter in Episcopo: in illo videlicet cum dependentia à voluntate & imperio Episcopi; quamobrem Episcopus invigilare debet Vicario, & quæ malè ab eo acta sunt, rescindere. *Laym. cit. n. 9.* Adde, quòd potestas conferendi beneficia neque sit potestas jurisdictionis, neque competat Vicario, quæ tali, nisi specialiter illi committatur.

Questio 754. In quibus beneficiis locum habeat devolutio?

1. **R**espondeo primò: in beneficiis propter affectionem vel reservationem spectantibus ad Papam, quantumcunque is differat ea conferre, locum non habet devolutio, ut dictum supra.

2. Secundò: in beneficiis vacantibus in mensibus spectantibus ad Ordinarium vi alternativæ, dum is conferre differat, locum non habet devolutio illa, quæ fit ad immediatum Superiorem, *Lott. l. 2. q. 24. n. 36.* contra *Gonz. gl. 53. ex n. 27.* cujus fundamentum est, quòd dicta gratia alternativæ perimat reservationem, propter quam aliàs devolvitur collatio immediatè ad Papam.

3. Tertiò: devolutio locum habet in manualibus; cum sua tamen causa, hoc est, cum dicta qualitate manualitatis. Argumento *cl. unic. de suppl. negl. Lott. loc. cit. n. 5.* *Garc. p. 10. c. 3. n. 46.* & *seq.* citans pro hoc *Gl. Card. & Bonifac. in cit. Clem.* Addit tamen *Garc. n. 47.* quòd collator inferior, qui intra semestre neglexit conferre, eo elapsò, re adhuc integra, possit purgare moram, & providere in beneficiis manualibus ex eo, quòd ad illius nutum sint amovibilia, quamvis in aliis beneficiis non sit locus purgationis moræ, nec valeat collatio post devolutionem, etiam re integra.

4. Quartò: locum habet in beneficiis regularium, hoc est, spectantibus ad collatores regulares; horum enim potestas conferendi ob negligentiam in conferendo devolvitur ad Episcopum seu Ordinarium loci, in quo sita beneficia, ita ut illa conferre possit tanquam Ordinarius, si illi collatores regulares sint Prælati non exempti, aliàs enim conferet

feret tanquam Delegatus Apostolicae Sedis, si illi sint Pralati exempti, & Papae immediate subiecti. Pirh. ad tit. de concess. prab. n. 34. citans Clem. unic. de suppl. negl. Barb. jur. Eccles. l. 3. c. 13. n. 109. Rebuff. in pr. tit. de devol. n. 37. & 39.

5. Quinto: locum habet in beneficiis regularibus, hoc est, Conventualibus. Lott. cit. q. 24. n. 3. juxta cit. Clem. unicam: quod si tamen regulares essent exempti, seu immediate subiecti Pontifici, devolutio non fit ad Episcopum, sed immediate ad Papam, v. g. si Capitulum negligeret eligere Abbatem vel Priorem claustralem, vel etiam in totum deficeret, mortuis omnibus, ea potestas conferendi Abbatiam vel Prioratum spectabit ad solum Papam, Lott. n. 47. & seq. quamvis enim Episcopus fundet intentionem suam de jure communi, etiam in provisionibus regularium, respectu institutionis & confirmationis, ut Abb. in c. venerabilis. de except. n. 45. & Gl. in c. 1. 18. q. 2. id tamen intelligitur solum de non exemptis Lott. num. 50. citans Erasim. Chok. tr. de jurisd. Ordin. in Exempt. p. 4. c. 30. n. 11. Et licet jus supplendi ipsis quoque dioecesanis permittitur sit vi Clem. cit. id tamen vi delegationis habent, & eatenus Ordinarii suppleant negligentiam regularium, quatenus id iis in spe indultum est. Lott. n. 51. & 52. citans Card. in cit. Clem. unic. n. 15.

6. Sexto: in beneficiis jurispatronatus, etiam laicalis, dum nimirum patronus intra terminum sibi concessum ad praesentandum neglexit praesentare. Garc. p. 10. c. 3. n. 4. & seq. Idem est de beneficiis electivis, dum habentes eligere intra terminum sibi datum ad eligendum negligunt eligere. Pirh. ad tit. de concess. prab. n. 37. Addit tamen Lott. cit. q. 24. n. 4. citans pro hoc antiq. Glossat. in reg. 40. Cancell. in principio, quod in beneficiis jurispatronatus & electivis proprie loquendo non cadat devolutio, nisi prius perempta atque existens facultate praesentandi vel eligendi, atque inde creato novo jure liberè conferendi in eo, qui alioqui non habebat, nisi jus instituendi vel confirmandi, qui si intra 6. menses illud non conferat, fit devolutio (intellige jam proprie talis) ad Superiorem. Idem habet Lott. l. 2. q. 13. n. 60.

7. Septimo: locum non habet devolutio illa ad immediatum Superiorem in Episcopatibus & Archi-Episcopatibus, ita ut si Episcopatus non conferatur, vel ad eum non eligatur ab iis, ad quos id pertinet, intra statutum tempus, ejus collatio fiat ad Archi-Episcopum seu Metropolitanum, sed solum in dignitatibus personalibus aliisque beneficiis inferioribus. c. dilectus. de concess. prab. Pirh. loc. cit. qui etiam hanc hujus rei assignat rationem, quod in materia odiosa sub generali nomine dignitatis non comprehendatur Episcopatus; cum non sit simplex dignitas, sed dignitatum culmen. citat Abb.

8. Denique devolutio etsi, ut dictum num. 1. nullatenus locum habet in beneficiis reservatis; cum in iis non detur negligentia Ordinarii. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. n. 64. Garc. p. 10. c. 3. n. 18. citans Mand. tit. de prov. vers. in beneficiis reservat. Cassador. decis. 8. de prab. & c. in tantum tamen etiam devolutio locum habet in reservatis, quod si collator vigore indulti, quod forte habet, valens conferre reservata, ea non conferat intra statutum tempus, ea amplius conferre nequeat, sed ad Papam devolvatur collatio. Garc. loc. cit. num. 20.

Quaestio 755. Quando is, ad quem facta devolutio, conferre debeat?

Respondeo primò: collatio facta à secundo collatore, sive ab eo, ad quem devolvenda erat, v. g. ab Archi-Episcopo, ante factam devolutionem non valet; cum is tunc necdum habeat facultatem conferendi, neque convalescat, etiam si primus collator non conferat intra tempus ei datum ad conferendum (adeoque, ut Pirh. loco paulò post citando, necesse est, ut postquam ad ipsum jus conferendi beneficium devolutum est, illud de novo conferat; cum pro non dato habeatur, quod datur ab illo, qui dare non potest) Garc. p. 10. c. 3. n. 31. citans Felin. in c. cum ex officio. de praescript. n. 37. Rebuff. in pr. tit. de devol. num. 32. Pirh. ad tit. de concess. prab. n. 34. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 27. q. 6. Proceditque responsio, etiam si collatio facta sit simpliciter non dicendo: jure devolutio; non obstante, quod de cetero collatio facta ab Ordinario jure ordinario de beneficio jurispatronatus valeat spreto patrono, hoc est, non praesentante nec contradicente patrono infra tempus datum ad praesentandum; eo quod Ordinarius tunc conferat jure & potestate originali, & collatio ab eo facta spreto patrono solum sit nulla in favorem patroni; atque adeo eo volente seu reclamante, & non aliàs juxta dicta supra. Garc. loc. cit. n. 32. Item procedit, etiam si is, qui jure devolutio contulit, v. g. Episcopus, antequam ad eum jus illud devolveretur, haberet potestatem conferendi illud jure ordinario; quod enim is poterit, scilicet conferre jure ordinario, noluit, quia autem voluit, scilicet conferre jure devolutionis, id adimplere nequivit. Pirh. loc. cit. citans c. cum super. de off. Deleg. Rebuff. in pr. tit. de devolut. n. 52. quamvis alii teneant contrarium apud Azor. loc. cit. q. 15.

2. Respondeo secundò: quilibet Superior, ad quem gradatim fit devolutio, habet semelcitra aliud ad conferendum. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. nu. 61. Garc. loc. cit. n. 9. Pirh. ad tit. de concess. prab. num. 35. Azor. ubi ante. q. 10. proceditque id ipsum, etiam si devolutio facta à patrono laico, qui tantum habet quadrimestre. Garc. loc. cit. citans plures. Porro computatur semelcitra singulorum, non à die, quo ad illos hoc ipsum jus conferendi devolutum est; sed à die, quo scivit illud ad se devolutum. Garc. Corrad. Pirh. Azor. loc. cit. atque ita contingere potest, ut Ecclesia vel beneficium vacet etiam ad duos annos. Pirh. loc. cit.

Quaestio 756. Num is, ad quem facta devolutio, possit inferiori collatori concedere facultatem conferendi illud beneficium, etiam post sex menses elapsos?

Respondeo affirmativè Pirh. loc. cit. citans Azor. cit. q. 12. & Rebuff. ubi ante. n. 30. atque ita facta in vim dictae concessionis post elapsum semelcitra ab iis collatio, qui aliàs jure privati erant hanc potestatem, non est invalida nec rescindenda. Pirh. ad tit. de suppl. negl. n. 5. quia in hoc casu tales, non tam jure proprio, utpote quo ob negligentiam privati, quam jure ad Superiorem devolutio conferant. Pirh. ibid. & de concess. prab. citans Azor. & Rebuff. Sic etiam, ramentis electio vel collatio facta post elapsum tempus statutum ad eligendum vel conferendum ab iis, ad quos aliàs pertinebat, sit nulla, & ipso jure invalida; quia tales electores vel collatores ob negligentiam intra tempus illis da-

cum